

RABA PESTICIDOV

METODOLOŠKO POJASNILO

NAMEN RAZISKOVANJA
PРАВNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE
ENOTE OPAZOVANJA
ZAJETJE
ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
DEFINICIJE
POJASNILA
OBJAVLJANJE REZULTATOV
REVIDIRANJE PODATKOV
DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA
PRIPRAVIL\\A\\
ZADNJIČ OSVEŽENO

NAMEN RAZISKOVANJA

Podatki, ki jih zberemo s tem raziskovanjem, potrebuje država za izpolnjevanje svojih zakonskih obveznosti do EU, namenjeni pa so tudi slovenski strokovni in splošni javnosti.

V raziskovanju ocenjujemo količine posameznih aktivnih snovi v fitofarmacevtskih sredstvih, porabljenih pri gojenju posameznih kultur ali skupin kultur, in površino kmetijskih zemljišč s temi kulturami, ki so bila tretirana s posamezno aktivno snovjo.

PРАВNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE

Raziskovanje izvajamo na podlagi Letnega programa statističnih raziskovanj (redna naloga z naslovom Raba pesticidov v kmetijstvu, oznaka KME-PEST/R), Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01; npb) in Uredbe (ES) št. 1185/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 25. novembra 2009 o statističnih podatkih o pesticidih. Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/2012) omogoča uporabo administrativnih podatkov za statistične namene.

ENOTE OPAZOVANJA

Ciljna populacija so količine aktivnih snovi v fitofarmacevtskih sredstvih, porabljenih v kmetijstvu v opazovanem obdobju.

Enote opazovanja so količine fitofarmacevtskih sredstev, ki se v opazovanem obdobju porabijo v kmetijstvu. Iz teh podatkov se na podlagi podatkov o deležih aktivnih snovi v posameznih porabljenih fitofarmacevtskih sredstvih izračunajo količine porabljenih aktivnih snovi.

ZAJETJE

Podatke zajamemo s pomočjo evidenc kmetijskih gospodarstev o uporabi fitofarmacevtskih sredstev, Raziskovanje je vzorčno. V vzorec zajamemo okoli 9000 kmetijskih gospodarstev izmed tistih, ki so aktivna in registrirana v Statističnem registru kmetijskih gospodarstev. V ta register je bilo v letu 2014 zajetih 76.158 aktivnih kmetijskih gospodarstev. Vzorec je stratificiran, sorazmeren številu kmetijskih gospodarstev po stratumih; stratifikacija temelji na velikosti površin zemljišč, zasajenih s pomembnejšimi kmetijskimi kulturami. Kmetijska gospodarstva iz izbranega vzorca, ki so aktivna in registrirana v Registru kmetijskih gospodarstev Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) pozove, naj sporočijo, koliko fitofarmacevtskih sredstev so v prejšnjem letu porabila pri gojenju posamezne kulture (podatek o količini porabljenih fitofarmacevtskih sredstev po kulturah), in kolikšna je bila površina kmetijskih zemljišč, na katerih so uporabljali ta sredstva (podatek o tretirani površini).

ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Administrativni vir podatkov so podatki o porabi fitofarmacevtskih sredstev, ki jih UVHVVR pridobi od uporabnikov glede na vzorec kmetijskih gospodarstev, ki ga določi SURS. Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/2012) določa v 19. členu, da so vsi uporabniki fitofarmacevtskih sredstev, ki ta sredstva kupijo v specializiranih prodajalnah, dolžni voditi evidenco o porabi teh sredstev in podatke o tem na poziv sporočiti UVHVVR, ta pa jih za statistične namene lahko sporoči SURS.

DEFINICIJE

Uredba 1185/2009 za zdaj velja za pesticide, med katere spadajo fitofarmacevtska sredstva, vendar se pričakuje, da bodo ob spremembi te uredbe vključeni vanjo tudi biocidi, in to takrat, ko bo končano prvo vrednotenje aktivnih snovi za uporabo v biocidnih pripravkih.

Aktivna snov je snov v fitofarmacevtskem sredstvu, ki je biotično aktivna in se uporablja za določen namen; fitofarmacevtsko sredstvo vsebuje poleg aktivne snovi tudi neaktivne snovi, ki sploh omogočijo t. i. formuliranje fitofarmacevtskega sredstva (pripravo obstojnega in ekonomičnega prodajnega pripravka).

Fungicidi so sredstva za zatiranje glivic, ki povzročajo rastlinske bolezni; sem spadajo tudi baktericid, sredstva za zatiranje bakterij.

Herbicidi so sredstva za zatiranje plevelov oziroma v širšem smislu neželenih rastlin.

Insekticidi so sredstva za zatiranje žuželk; sem spadajo tudi akaricidi, sredstva za zatiranje pršic.

Drugi pesticidi so sredstva za druge namene; sem spadajo tudi moluskicidi (sredstva za zatiranje polžev), regulatorji rasti rastlin, mineralna in rastlinska olja, snovi za sterilizacijo prsti, rodenticidi za zatiranje glodavcev, razkužila in druga fitofarmacevtska sredstva.

POJASNILA

Podatki, ki so rezultat tega raziskovanja, prikazujejo količino aktivnih snovi v fitofarmacevtskih sredstvih, porabljenih v kmetijstvu v Sloveniji v določenem referenčnem letu. Referenčno leto je v tem raziskovanju rasto leto; to se začne s setvijo v jeseni prejšnjega leta in konča z žetvijo v referenčnem letu. To obdobje se pri posameznih kulturah lahko razlikuje, zato ni določeno datumsko, ampak okvirno od jeseni prejšnjega leta do jeseni referenčnega leta. V tem raziskovanju ne upoštevamo količin aktivnih snovi, ki so bile vnesene v tla s tretiranimi semeni.

Ti podatki niso popolnoma primerljivi s podatki iz raziskovanja o prodaji fitofarmacevtskih sredstev v referenčnem letu (čeprav se tudi tu ugotavljajo in objavljajo podatki o količinah aktivnih snovi), in sicer zato:

- ker referenčno leto v tem raziskovanju ni koledarsko leto kot pri prodaji,
- ker se lahko uporabijo sredstva iz zaloga prejšnjih let,
- ker se lahko uporabijo sredstva iz vzporednega trgovanja in morda nedovoljenega uvoza,
- ker se prodana sredstva uporabljajo tudi v drugih dejavnostih, ne le v kmetijstvu (npr. za vzdrževanje železnic in cest, golfskih igrišč, parkov in zelenic).

OBJAVLJANJE REZULTATOV

Raziskovanje se izvaja vsakih pet let (5-letno raziskovanje). Izsledke objavljamo v letu, ko se to raziskovanje izvede, in sicer kot začasne podatke v prvi objavi z naslovom *Poraba pesticidov v kmetijstvu* v zbirki Prva objava. Ti podatki so agregati, prikazani v obliki tabele po glavnih skupinah aktivnih snovi na ravni države. Končni in podrobnejši podatki se objavijo praviloma 2 meseca pozneje na podatkovnem portalu SI-STAT.

REVIDIRANJE PODATKOV

Prvi podatki se objavijo kot začasni podatki v letu izvajanja raziskovanja (kot prva objava), podrobni podatki, ki so hkrati tudi končni, pa praviloma 2 meseca pozneje (na podatkovnem portalu SI-STAT).

DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

/

PRIPRAVILNAI:

Danijela Maver

ZADNJIČ OSVEŽENO:

25. 2. 2016